

# Павло Грабовський

## КОБЗА

### ЗАСПІВ

Мало жив я, та чимало  
Поблукав по світу;  
Моє серденько шукало  
Ласки і привіту.

Степи, гори чи діброви —  
Все я переходив,  
Та приятні і любові  
Ніде не находив.

Повертав не раз я з поля  
В городи і села,  
Та не бачив, де та доля  
Щедра і весела.

До людського горювання  
Скрізь я прислухався,  
Сумний голос безталання  
На папір прохався.

Закипали в душі сльози,  
Дивлячись на муки,  
І зривались тихо з кобзи  
Нерозважні гуки.

## СОЛОВЕЙКО

Мов кайданник, в тісній клітці  
Соловейко нудьгував,  
Спогадавши, як на вітці  
Веселесенько співав:

І про долю, і про волю,  
І про любовці — про все...  
А тепер замовк він з болю,  
Муки довго не знесе.

Вже й весна йому не сниться,  
А журбі нема кінця.  
Заспівав би, так темниця  
Гірше смерті для співця.

# РОЗЛУКА

Не вертайся — оставайся  
За горами, за морями:  
Я порвала, потоптала  
Усі зв'язки поміж нами.

Я любила — більш несила,  
Стихли муки в час розлуки,  
Кров, здається, легше б'ється,  
В серці хворім вмерли згуки.

На хвилинку відпочинку  
Душа багне, волі прагне;  
Тхне труною наді мною,  
До могили швидше тягне.

Не вертайся — оставайся  
За горами, за морями;  
Все забудьмо, німі будьмо,  
Обливаючись сльозами!

## БЕЗ ШЛЯХУ

Дощ та буря; вечір гасне.  
Треба йти, але куди?  
Сумно верби кучеряві  
Похилились край води.

Я покинув рід коханий...  
Лийтесь, сльози! Де знайти  
Такий інший? Плачуть верби;  
Вітер гне очерети.

Ти, голубко сизокрила,  
Сяєш променем одна:  
Так зорить крізь верби часом  
З неба зіронька ясна.

# ДНІПР

Лютує Дніпр. Ревучі  
Вали щораз встають,  
Розіб'ються об кручі  
І знову заревуть.

Лютує Дніпр сердитий,  
Шлях ширше пробива,  
Реве несамовитий,  
Пороги підрива.

Лютує Дніпр. До моря  
Добігти б поскоріш,  
Бо там йому і воля,  
І оддихнуть миліш.

Стоять, як перш, пороги,  
Що глибоко вросли;  
Нема йому дороги;  
Горою йдуть вали.

## «Між горами промінь гасне...»

Між горами промінь гасне...

Вдаль летять думки мої —

Все до тебе, сонце ясне,

Все до тебе одні!

Лиха доля розлучила,

Не дала укупі йти...

Довго, довго, пташка мила,

Поодинцю нам брести.

Сизі хмари злізли тихо,

Вдаль летять думки мої —

Все до тебе, люба втіхо,

Все до тебе одні!

## НА СЕЛІ

Солом'яна стріха, убогі віконця,  
Оплетені з вулиці хмелем;  
Квіточки, обсипані променем сонця,  
Пташки з щебетанням веселим.

До гаю йде полем вузесенька стежка,  
Там любо журбу розважати,  
А небо блакитне висить, як мережка,  
Хрести недалечко від хати.

Під них поскладали нещасну сірому.  
Отож вам і всього, здається...  
Іду я з роботи голодна додому,  
Задзвонять, дим з бовдура в'ється.

День гасне потроху, кругом вечоріє,  
На захід зоря погоріла...  
Забачивши матір, біжить і радіє  
Назустріч дитинонька мила.

В шибках грає світло — всі вікна залиті;  
Затоплено піч для вечері;  
Тихесенько-тихо на білому світі.  
Замкнула я нищечком двері.

За зіркою зірка у хмарі спливає...  
Таке все дрібне та звичайне...  
Душа, проте, велич якусь відчуває:  
Все рідне їй тут, все їй гарне.

## ПРОКИД

Мені снилась рідна хата,  
Я в садку відпочивав,  
Мов діждався собі свята,  
В красних мріях раював.

Подмухав вітрець легенький,  
За слівцем шептав слівце;  
З рідних яблунь цвіт біленький  
Обсипав мені лице.

Я прокинувсь — із-за гаю  
Сумно місяць випливав,  
Замість батьківського краю  
Я в чужому пробував.

Дерева, снігами вкриті,  
А не цвіт побачив я,  
І кутка не мала в світі  
Голова стара моя.



## **«Годі, друже, розмовляти...»**

Годі, друже, розмовляти;  
Годі, друже, нам зітхати, —  
Будемо мовчати,

Як ті вербоньки похилі,  
Загадавшись, на могилі  
Купкою стоять.

Вони бачать, вони знають,  
Що дні щастя поминають,  
Як читаю я

У твоєму темнім зорі,  
Що ти плачеш, що ти в горі,  
Квітонько моя!

## **«Я так страшно змучивсь...»**

Я так страшно змучивсь, так увесь погнувся  
Під ярмом-вагою пережитих літ,  
Шо надій відрадних я навіки збувся —